

kell még mutatnunk, s ez a nemzeti gondolatnak eléggé érvényre nem juttatása. A nemzeti eszme egész történeti multunkban mint a legfontosabb erkölcsi tényező hatotta át közéletünket, s habár Somogyi inkább alaki, mint tartalmi szempontból tárgyalja iskolareformjait, mégis a nemzeti gondolatnak legalább vezéreszméül való kitűzését pedagógustól kétszeresen szívesen láttuk volna. *Hajdu János.*

Takáts Sándor: A régi Magyarország jókedve. Bpest, 1921. Athenæum. (328 l.) Ára 120 K.

E tárgyánál és hangjánál fogva egyaránt nagyon vonzó művelődéstörténeti munkáról csupán a XXIV. fejezete miatt kell itt legalább röviden megemlékeznünk, mert ez a fejezet (*A régi diákeletről*) családi levéltáraknak újonnan felkutatott adatai alapján igen érdekes dolgokat mond el a XVII. századbeli magyar főúri diákok életmódjáról. Megtudjuk belőle, hogy ebben a korban a főúri ifjak, mikor útnak indultak valamely hazai vagy külföldi városba iskolázás végett, fejedelmi módra egész udvartartást: kellő személyzetet, cselédséget, paripákat, élelmet vittek magukkal s nem konviktusban laktak, hanem béreilt házban. Az élénk tárt adatok jórészt azokból a levelekből valók, amelyeket gróf Batthyány Ádám főgenerális fiainak prefektusai küldözgettek haza Sopronból és Grácból a kezükre bízott ifjak apja-urának. A stilszerűen ódon zamatú nyelven, jó magyarsággal megírt könyvnek minden egyéb fejezete is tanulságos és élvezetes olvasmány. N.

Dr. Sikorsky J. A.: A gyermek lelki fejlődése, valamint az érettebb életkor lélektanának rövid jellemzése. Fordították *Tus József* és *Varsányi Géza.* Budapest, 1918. Lampel. (8-r., 134 l.)

A gyermektanulmányal foglalkozók előtt úgy ismeretes Szikorszki orosz elmeorvosnak ez a munkája, mint a gyermeklélektani irodalomnak egyik nem éppen legújabb, de jeles, gyakorlati irányú összefoglaló terméke. Az első kiadás megjelenése óta eltelt két évtized alatt a lelki élet tudományának ez az ága is sok értékes adalékkal gazdagodott ugyan és számos pontban megváltozott a tudományos felfogás, mégis helyes gondolat volt a fordítótól, hogy ezt a munkát magyar nyelven is hozzáférhetővé tették a zsenge kor lélektana iránt különösebben érdeklődők számára, mert pedagógiai irodalmunk nincs bővében az összefoglaló műveknek. A fordítók választása nyilván azért esett erre a munkára, mert úgy vélekedtek, hogy olvasóközönségük igényeinek jobban megfelel olyan mű, amely a gyermeklélektani kutatások eredményeit nem annyira tudományosan, mint inkább népszerű módon adja elő (a fordítás u. i. a *Néptanítók Könyvtárának* 53—54. füzeteként jelent meg). Ha azonban meggondoljuk, hogy aránylag fiatal és rohamosan fejlődő tudományágról van szó, bizonyára ajánlatosabb lett volna azt az összefoglaló gyermekpszichológiai munkát átültetni, amely terjedelmesebb, rendszeresebb, tudományosabb és nem népszerűsítő irányú ugyan, de modernebb és minden tekintetben a mai tudomány színvonalán áll: értem William Sternnek 1914-ben megjelent klasszikus művét (*Psychologie der frühen*